

Vughtse Lunetten

NS-wandeling Den Bosch-Vught

Inleiding

Wandelnet heeft in samenwerking met de Nederlandse Spoorwegen een serie wandelingen van station naar station samengesteld. Deze NS-wandelingen volgen een deel van een Lange-Afstand-Wandelpad (LAW), Streekpad of wandelnetwerk. NS-wandeling Vughtse Lunetten volgt het Pelgrimspad (LAW 7-2, 's-Hertogenbosch-Maastricht, 250 km). De route start bij station 's-Hertogenbosch en eindigt na **10 km** bij station Vught. Wie het centrum van 's-Hertogenbosch liever overslaat, kan de route inkorten tot 9 km. De hoofdroute gaat eerst door de oude, gezellige binnenstad. Via de Markt bereikt u de monumentale Sint-Janskathedraal. Al wandelend langs de stadswallen kijkt u uit op de Dommel en het Bossche Broek. Vervolgens komt de route langs voormalig Fort Isabella (met horeca), dat vroeger deel uitmaakte van de Zuiderwaterlinie. Over een mooi graspad wandelt u langs het Drongelens Kanaal. De voormalige Lunetten in Vught vertellen het verhaal van de verdedigingswerken rondom de vestingstad 's-Hertogenbosch. Tot slot bereikt u via een rustige wijk station Vught. Veel wandelplezier!

Horeca onderweg

- Aan het begin van de route, in het centrum van 's-Hertogenbosch, zijn diverse horecagelegenheden.
- Na 4,5 km, op Fort Isabella: Osteria Ciao Bella, ma t/m zo open van 9-23 uur; www.fortisabella.nl/activiteiten, of: Pannûkoek, wo t/m zo 11-20 (zelfde site).
- Na 8 km komt u langs Brasserie 155, di t/m zo open vanaf 10 uur; www.Brasserie155.nl.

Heen en terugreis

Station 's-Hertogenbosch (begin van de route) is per trein bereikbaar vanuit Eindhoven/Maastricht, Nijmegen/Arnhem, Utrecht/Amsterdam en Tilburg/Breda. Vanuit alle richtingen arriveren er meerdere treinen per uur. NS-station Vught (eindpunt van de route) ligt op de lijn 's-Hertogenbosch-Eindhoven. In beide richtingen vertrekt er 2x per uur (dagelijks) een trein. Voor actuele vertrektijden check www.ns.nl/reisplanner.

Markering van de route

Deze NS-wandeling volgt de wit-rode markeringen van het Pelgrimspad. U treft de markeringen aan op straatmeubilair, zoals een hek of lantaarnpaal, of op paaltjes van het wandelnetwerk. Er is vooral op die punten gemarkeerd waar twijfel over de juiste route zou kunnen ontstaan. Waar routebeschrijving en markering verschillen, blijft u de markering volgen. Tussentijdse veranderingen in het terrein worden zo ondervangen. De markering wordt onderhouden door vrijwilligers van Wandelnet.

Wandelnet

In ons land zijn circa 40 Lange-Afstand-Wandelpaden® (LAW's), in lengte variërend van 80 tot 725 km, beschreven en gemarkeerd. Alle activiteiten op het gebied van LAW's in Nederland worden gecoördineerd door Wandelnet.

Naast het ontwikkelen en beheren van LAW's behartigt Wandelnet de belangen van alle recreatieve wandelaars op lokaal, regionaal en landelijk niveau. Alle activiteiten worden ondersteund door zo'n 750 vrijwilligers, verspreid door het hele land. Meer weten over de LAW's? Kijk op www.wandelnet.nl.

Meldpunt Wandelen

Markering weg? Blokkade op de route? Meld het ons! www.meldpuntwandelen.nl

Routebeschrijving

- Loop vanuit de hoofdingang van station 's-Hertogenbosch recht door over het Stationsplein en de Stationsweg (volg de wit-rode markeringen van het Pelgrimspad). Direct voor de brug heeft u de keuze uit twee varianten: de hoofdroute (10 km) door de binnenstad gaat recht door. Wie liever een kortere route (9 km) langs de Dommel wil volgen en zo snel mogelijk de stad wil verlaten, gaat rechtsaf (zie onderbroken lijn op kaart en routebeschrijving onder infoblokje 2).

Hoofdroute

- Ga de brug over de Dommel over (knooppunt 85) en loop recht door, Visstraat. Eerste straat rechtsaf, Lepelstraat. Rechtdoor, Molenstraat. Linksaf, Uilenburgstraatje. Rechtsaf, Postelstraat. Linksaf, Stoofstraat en dan rechtsaf (Snellestraat). Ga vervolgens linksaf naar de Markt. Na het stadhuis (aan rechterhand) rechtsaf, Ridderstraat. Aan het eind van de straat linksaf en rechtdoor, Fonteinstraat. Deze gaat over in Krullartstraat. Rechtsaf, Kerkstraat. Loop nu rechtdoor en passeer de Sint-Janskathedraal aan de linkerhand, tot aan een grote zij-ingang.

① Sint-Janskathedraal

De Sint-Jan is een gotische kruisbasiliek die werd gebouwd tussen 1330 en 1550. Het gebouw behoort tot de top-100 van de rijksmonumenten in Nederland. Sinds het begin van de bouw kwamen er al pelgrims naar de kapittelkerk van Sint Jan de Evangelist; er zouden wonderen worden toegeschreven aan een Mariabeeld. In 1559 werd de kerk tot kathedraal verheven. Na de inneming van de stad door Frederik Hendrik werd de Sint-Jan door de protestanten in gebruik genomen. Pas in 1810 kreeg de kerk weer een rooms-katholieke functie. Het is mogelijk om de toren van de Sint-Jan te beklimmen, zie <http://dagjedenbosch.com>.

- Ga vlak voor de grote zij-ingang van de kerk rechtsaf, Parade (negeer de wit-rode markering van Maarten van Rossumpad die hier rechtdoor gaat). Aan het eind van het plein rechtdoor, Triniteitstraat. Bij de Oude Dieze linksaf de brug over. Loop aan de rechterkant van de straat, zodat u goed uitkomt bij de verkeerslichten en

hier kunt oversteken. Aan overzijde weg direct rechtsaf; stadsgracht aan linkerhand houden (negeer de wit-rode markering van het Hertogenpad die hier rechtdoor gaat). U kijkt uit op het Bossche Broek (links).

② Bossche Vestingwerken

Halverwege komt u langs het Bastionder: een ondergronds informatiecentrum dat in 1634 werd gebouwd als onderdeel van de Bossche vestingwerken. U komt er alles te weten over de krijgsgeschiedenis van 's-Hertogenbosch en het omliggende landschap van het Groene Woud. Meer informatie over entree en openingstijden staat op www.vestingstad.com/bastionder (adres: Bastionder Oranje 1).

Vanaf de verkeerslichten is het precies 1 km lopen langs de stadsgracht tot aan Bastion Vught (straatnaam). Hier gaat de verkeersweg rechtdoor; houd hier links aan (de kortere route komt er van rechts weer bij).

Korte route langs de Dommel

Ga voor de brug rechtsaf, v.d. Does de Willeboissingel. Aan einde singel, dat is na 750 m, linksaf over een fietsbrug. Loop schuin rechtdoor, langs de Molenberg. Steek de Vughterstraat over en ga met de bocht mee naar links. Direct hierna bij ANWB-wegwijzer (Y-2023-9) rechtsaf de verkeersweg oversteken. U komt uit op Bastion Vught (straatnaam). Hier komen beide routes weer bij elkaar. Ga rechtdoor, langs de kanonnen en het water.

Vervolg beide routes

Loop langs de kanonnen en ga aan het eind van het bastion linksaf de brug over. Even verder tussen huisnr. 4 en 6 linksaf en bij de Dommel rechtsaf. Volg eerst een halfverhard karrenspoor, dan een stukje asfalt om enkele huizen heen. Vóór huisnr. 30 linksaf, het graspad langs de Dommel volgen. Het pad komt uit op een verkeersweg, waar u linksaf gaat. Steek na circa 40 m bij de verkeerslichten rechtsaf over en loop rechtdoor, Isabellalaan. Neem de trap over het spoor; daarna links aanhouden. Vóór de kazernepoort van Fort Isabella linksaf en door het toegangshek.

③ Fort Isabella

Fort Isabella is aangelegd rond 1618, toen 's-Hertogenbosch nog in Spaanse handen was. Het fort werd vernoemd naar aartshertogin Isabella Clara Eugenia, hertogin van Brabant en dochter van de Spaanse koning Philips II. De wallen zijn toen afgegraven en de gebouwen gesloopt. Alleen de toegangspoort, waar in 1703 een poortgebouwtje bovenop werd gebouwd, bleef gespaard. Later was het fort onderdeel van de Stelling van Vught en huisvestte het een kazerne. In 1914 werd Fort Isabella opgeheven als verdedigingswerk. Nu zijn er kleine bedrijven gehuisvest op het terrein. Zie ook www.fortisabellakazerne.nl.

Na het hek rechtdoor, langs de horeca. Op de kruising rechtsaf. Ga voorbij het gebouw van het Militair Wielrijdersmuseum linksaf. Aan het eind van de weg rechtsaf door het toegangshek en het fortterrein weer

verlaten. Asfaltweg oversteken en het bospad in, Vughtsche Heide. Na 15 m linksaf, een smal paadje op dat naar beneden gaat. Bij een slagboom rechts aanhouden. Volg het pad langs de fortgracht; op de driesprong links aanhouden. Ga vóór het kanaal linksaf.

Volg het pad langs het kanaal. Loop onder een brug door en volg circa 1 km verder de bocht in het kanaal. Ga circa 200 m vóór de volgende brug links omhoog over een smal (klinker)paadje. *(Voor een bezoek aan Nationaal Monument Kamp Vught: ga niet links omhoog, maar rechtdoor over het pad langs het kanaal. Bij de brug linksaf; zie onderbroken lijn op kaart.)*

④ Nationaal Monument Kamp Vught

In de Tweede Wereldoorlog gebruikten de Duitsers de Vughtse Lunetten als concentratiekamp; een donkere periode in de geschiedenis van Vught. Het was destijds het enige concentratiekamp buiten het Derde Rijk en het viel rechtstreeks onder het SS-hoofdkwartier in Berlijn. De omstandigheden in het kamp waren miserabel. De Joodse gevangenen werden uitgehongerd en afgebeuld. Totaal hebben er zo'n 31.000 mensen in Vught gevangen gezeten, waarvan er ruim 15.000 zijn gedeporteerd. Meer informatie over het Kamp, waaronder entree en openingstijden, staat op www.nmkampvught.nl.

Ga op het hoger gelegen pad meteen scherp linksaf. Op een kruising rechtdoor, het water steeds aan de rechterhand houden en zijpaden negeren. Waar de gracht naar rechts afbuigt, kruist u een halfverhard pad en een sloot; ga hier schuin links omhoog. Op een kruising linksaf, het water aan de linkerhand houden. Doorlopen tot aan een kruising met handwijzer ('Fusilladeplaats en Nat. Monument Kamp Vught'). Ga hier linksaf. Op een kruising van paden rechtsaf, steeds het water aan de rechterhand houden. Waar het water eindigt, gaat u rechtsaf en komt uit bij een informatiebord over de Vughtse Lunetten.

⑤ Vughtse Lunetten

De Lunetten in Vught zijn tussen 1844-1846 aangelegd in opdracht van koning Willem III. Ze maakten, samen met Fort Isabella, deel uit van de zuidelijke verdedigingslinie van 's-Hertogenbosch. De stad vervulde tot in de 20ste eeuw een grote militaire en strategische rol. De Lunetten, gebouwd in de vorm van een halve maan, zijn omringd door een gracht. Totaal zijn er acht aarden verdedigingswerken aangelegd, van noordwest naar oost genummerd als Lunet I t/m VIII. De Lunetten I t/m IV, aangewezen als rijksmonument, zijn nog herkenbaar in het terrein.

Met de komst van nieuwe wapens werd de verdedigingslinie om de stad minder belangrijk. De Vestingwet van 1874 legde de Brabantse hoofdstad definitief 'open'. Toch zijn de Vughtse Lunetten formeel pas in 1920 opgeheven als verdedigingswerk.

⑥ Fusilladeplaats Nationaal monument Kamp Vught

Op de fusilladeplaats bij Lunet II zijn in 1944, vlak voor de ontruiming van het kamp, honderden gevangenen om het leven gebracht.

- Ga bij het informatiebord linksaf het pad op vóór de eerste rij paaltjes (dus niet de parkeerplaats van de Fusilladeplaats oversteken). (*De Fusilladeplaats bezoeken? Ga dan bij het informatiebord rechtsaf.*) Na 40 m op een driesprong linksaf en 60 m verder rechtsaf, een pad langs het water. Blijf het water volgen tot aan een halfopen plek waar meerdere paden samenkomen.
- Ga hier schuin rechtdoor (en verlaat het Pelgrimspad dat op de kruising naar rechts gaat). Volg het brede pad naar een volgende gracht. De wit-rode markering is nu, tot station Vught, voorzien van een NS-logo. Even naar links en naar rechts buigen en de gracht aan de rechterhand houden. Iets verderop passeert u een toegangshek (rechts, circa 20 m van het pad af). Even voorbij het hek links aanhouden en het water verlaten. Volg de brede laan tot het einde. Een parkeerplaats oversteken en aan overzijde van de weg linksaf, langs Brasserie 155 (aan rechterhand).
- Neem de eerste weg rechtsaf, De Bréautélaan. Direct linksaf, Lekkerbeetjenlaan. Aan het eind van de weg rechtsaf het spoor over en de Lekkerbeetjenlaan vervolgen. Neem de tweede straat rechtsaf, J.F. Kennedylaan. Bij de verkeerslichten de weg recht oversteken. Aan de overzijde even linksaf, dan rechtsaf en direct weer linksaf, Versterstraat. Deze straat steeds rechtdoor blijven volgen naar NS-station Vught.

Genoten?

Schrijf een review!

www.wandelnet.nl/traject/vughtse-lunetten-ns-route

Alle gegevens in deze beschrijving en op de routekaart gelden onder voorbehoud van wijzigingen en eventuele drukfouten. Wandelnet en NS aanvaarden geen verantwoordelijkheid voor schade die wandelaars op enigerlei wijze zouden kunnen ondervinden door gebruik te maken van deze routebeschrijving en/of kaart of door het wandelen van de route. Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, publicatie op internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Wandelnet.